

Postanowienie z dnia 6 listopada 2008 r.

II UZ 47/08

Sprawa wszczęta odwołaniem od decyzji rozstrzygającej o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy, kwestionującym wyłącznie stopień tej niezdolności, jest sporem o wysokość świadczenia, w którym o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Beata Gudowska (sprawozdawca), Romualda Spyt.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 listopada 2008 r. sprawy z wniosku Józefa O. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2008 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2008 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu odrzucił na podstawie art. 398² § 1 k.p.c. skargę kasacyjną Józefa O. od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 kwietnia 2008 r., w której wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona przez skarżącego na kwotę 2.190 zł - w ocenie Sądu drugiej instancji prawidłowo - jako różnica (w skali roku) między dochodzoną wysokością renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy a przyznaną rentą z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W zażaleniu ubezpieczony, wnosząc o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucił naruszenie art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., przez błędną wykładnię pojęcia „sprawa o przyznanie renty”. Odwołał się do poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 3 listopada 2004 r., I UZ 37/04 (OSNP 2005 nr 15, poz. 236), że spór między ubezpieczonym a organem rentowym,

w którym ubezpieczony domaga się renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, zaś organ rentowy stwierdza do niej prawo z tytułu częściowej niezdolności do pracy, jest „sprawą o przyznanie renty” w rozumieniu nieobowiązującego już art. 392¹ § 1 zdanie drugie k.p.c. Zdaniem skarżącego, teza ta zachowuje aktualność na gruncie obecnego stanu prawnego, gdyż art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. stanowi powtórzenie art. 392¹ § 1 zdanie drugie k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sprawa, w której wniesiono skargę kasacyjną, jest sprawą o prawa majątkowe, gdyż żądanie ubezpieczonego zmierza do realizacji prawa mającego bezpośredni wpływ na jego stosunki majątkowe (por. np. uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 1961 r., 2 CR 909/59, OSPiKA 1962, nr 1, poz. 8). W sprawach tego rodzaju istnieje obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu sporu w pozwie (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.), a wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji (art. 368 § 2 k.p.c.) oraz w skardze kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c., w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, jednakże niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia przysługuje w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Treść przytoczonego przepisu nie upoważnia do zaprezentowanego w zażaleniu wniosku, że w każdej sprawie dotyczącej ustalenia prawa do emerytury lub renty skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości zaskarżenia. W sprawach o prawa majątkowe - także z zakresu ubezpieczeń społecznych - które nie należą do kategorii spraw wymienionych w tym przepisie, w sposób wyczerpujący dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Przyznanie renty następuje po stwierdzeniu istnienia przesłanek wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.). Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy, lecz nie od stopnia tej niezdolności. Wymiar niezdolności do pracy nabiera znaczenia dopiero na etapie wyliczenia świadczenia (por. art. 62 pkt 1 i 2 ustawy).

Skoro różnicowanie stopnia niezdolności do pracy nie decyduje o prawie do renty, to sprawa wszczęta odwołaniem od decyzji rozstrzygającej o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy, w którym kwestionowany jest wyłącznie stopień niezdolności do pracy, nie dotyczy „przyznania świadczenia”, o którym mowa w art. 398² § 1 k.p.c., lecz jest sporem o jego wysokość.

Pogląd odmienny, wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 listopada 2004 r., I UZ 37/04 (OSNP 2005 nr 15, poz. 236), nie jest powszechnie podzielany (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1997 r., II UKN 51/96, OSNAPiUS 1997 nr 17, poz. 329; z dnia 17 marca 2004 r., III UZ 1/04, niepublikowane oraz głosę krytyczną D. Ciszewskiej, Monitor Prawniczy 2006 nr 5, s. 270). Krytyka tego poglądu trafnie koncentruje się na stwierdzeniu, że przepisy art. 57 i 62 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozostają „w więzi z sobą” tylko o tyle, o ile regulują tę samą problematykę, czyli zagadnienie renty z tytułu niezdolności do pracy, przy czym oprócz przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy normują również inne istotne kwestie związane z rentą, w tym wysokość świadczenia rentowego.

W postanowieniu z dnia 7 czerwca 2005 r., II UZ 26/05 (niepublikowane) Sąd Najwyższy potwierdził, że w sprawie o rentę z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w miejsce orzeczonej (przyznanej) okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między wypłaconym a żądanym świadczeniem, obliczona za okres jednego roku (art. 22 k.p.c. w związku z art. 393¹⁹ k.p.c. i art. 368 § 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy w składzie orzekającym podziela to stanowisko i wyraża pogląd, że tego rodzaju sprawa kwalifikuje się jako sprawa o wysokość świadczenia rentowego, w której skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

W tym stanie rzeczy zażalenie zostało oddalone jako bezzasadne (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

=====